

WMG

JAARVERSLAG 2010

WERKGROEP MILIEUBEHEER GROESBEEK

Postbus 26, 6560 AA Groesbeek

BESTUURLIJKE AANGELEGENHEDEN

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is in 2010 gewijzigd.

De nieuwe bestuurssamenstelling is als volgt:

Voorzitter: Jeanette van der Vegt

Secretaris: Joost Buers

Penningmeester: Riet Heurkens

Bestuursleden: Jo de Valk, Henny Brinkhof en Ferdinand ter Schure.

Algemene ledenvergadering

Deze werd op 26 mei 2010 in de kantine van het zweefvliegveld gehouden. Er waren veel leden aanwezig. Na de jaarvergadering liepen we onder leiding van John Bastiaansen, boswachter van Staatsbosbeheer, naar de Mulderskop voor een excursie door het gebied van 'Heiderijk' om de ingezette veranderingen in het gebied te bekijken. Er werden hierover veel vragen gesteld.

NATUUR EN LANDSCHAP

Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De WMG participeert in twee klankbordgroepen: één specifiek voor Groesbeek en een intergemeentelijk overleg voor Millingen, Ubbergen en Groesbeek.

In het LOP-overleg voor Groesbeek zijn door de WMG suggesties aangedragen en knelpunten aangekaart. In 2010 is opnieuw aandacht gevraagd voor knelpunten in het wandelpadennetwerk, met name voor wat betreft de grensoverschrijdende verbindingen, en voor het gebrekkige beheer van de ecologische verbindingzone Leigraaf. Andere aandachtspunten waren o.a. zgn. 'groene lesplekken', ontsluiting van vuilstort Dukenburg, het avonturen-/speelbos en de Koepel. Het intergemeentelijke overleg richt zich voornamelijk op uitvoeringsprojecten in de drie gemeenten.

Bestemmingsplan Buitengebied

Ten behoeve van de herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied is een klankbordgroep ingesteld. De WMG neemt hieraan deel. Het proces verloopt weinig voorspoedig. Nadat in 2009 deze klankbordgroep slechts één keer bijeen is geweest, waren er ook in 2010 weinig vorderingen. Wel heeft de WMG gereageerd op de beleidsuitgangspunten, zowel schriftelijk als tijdens de behandeling in de carrousel. In het voorjaar van 2011 wordt een concept-voorontwerp verwacht.

Golfbaan

De WMG is betrokken geweest bij het overleg over uitbreiding van de golfbaan waarbij de landschappelijke waarden gerespecteerd moeten worden. Bij de uitvoering bleek echter dat er op het nieuwe gedeelte van de golfbaan geasfalteerde paden waren aangelegd. De zaak is bij de gemeente aanhangig gemaakt. Als oplossing zijn de geasfalteerde paden voorzien van een gravel met aardekleuren, zodat ze minder opvallen. De gravellaag blijkt echter minder slijtvast en is op diverse plaatsen al weer verdwenen.

Leemkuil Heselenberg

De Heselenberg, een belangrijk natuurmonument nabij de begraafplaats Heselenberg dreigde al een paar jaar dicht te groeien met bramen, die vanuit de zijkant oprukten. Dit ondanks de inspanningen van praktisch landschapsbeheer van het IVN. Na overleg met SBB

Geplagde Heselenberg

is het verruigde deel van het terrein eind 2010 met een graafmachine opnieuw oppervlakkig geplagd. Hierdoor kunnen de bijzondere soorten zich weer uitbreiden. Ook een sterk verruigd 'brandnetelgat' is geplagd. Daarmee is de oppervlakte van het terrein vergroot. Wij zijn benieuwd hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen.

Ketelwald

In 2006 is de Werkgroep Ketelwald (WMG, NABU-Naturschutzstation Kranenburg, Vereniging Natuurmonumenten en het Staatliches Forstamt Kleve) aan de slag gegaan met de projecten waarvoor zij van de Euregio subsidie hebben ontvangen. In 2007 is een Toekomstvisie geschreven, waarin o.a. een 11 tal nieuwe projecten beschreven wordt. Ook Staatsbosbeheer heeft zich inmiddels aangesloten bij de groep. Enkele project-ideeën worden thans uitgewerkt.

- Het idee om bij de Stekkenberg een speelbos aan te leggen, is opgepikt. Er is een werkgroep ingesteld bestaande uit mensen uit de buurt, Oosterpoort, Staatsbosbeheer, SWG en de WMG, onder voorzitterschap van Go Geurts.
- Het Koningsvenproject begint langzaam vorm te krijgen. De provincie is na een jaar eindelijk overstap en ook de gemeente Gennep werkt mee. Er is in Milsbeek een informatieavond gehouden, die zeer druk bezocht werd. Voorbereidingen worden getroffen om tot een MER te komen.

- Stichting Probos uit Wageningen is voortvarend aan de slag gegaan met het herstel van cultuurhistorisch waardevolle elementen in het Groesbeekse bos. Het grotje is in oude luister hersteld. De padenstructuur van het Willemspark is hersteld en ook de krombeukenlaan is hersteld en voorzien van een bank. Er zijn enkele excursies gehouden. Er wordt gewerkt aan een boek.

Activiteiten van Probos: opening van het herstelde Grotje (links), greppelgravende "bosarbeider" (rechts) en excursie door de opgeknapte Krombeukenlaan (onder).

Heideherstel Heiderijk

Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer hebben, in samenwerking met de provincies Gelderland en Limburg, een plan gemaakt voor heideherstel op de stuwwal. Heidegebieden zoals Mulderskop, de schansen en Mookerheide moeten beter met elkaar worden verbonden, zodat typische heidesoorten een groter leefgebied krijgen. Het is een omvangrijk project dat verspreid over een aantal jaren zal worden uitgevoerd. De WMG heeft ervoor gepleit om ook de zone langs de spoorlijn tussen Bieseltse Baan en Groesbeek-dorp mee te nemen in dit project. Deze zone groeit helemaal dicht met bomen en struweel, terwijl met name de hoge spoorberm bij een goed beheer een geschikt leefgebied (heet en droog) zou kunnen zijn van zandhagedis en hazelworm. De spoorlijn is inmiddels in het project opgenomen en na overleg met ons over de aanpak, is eind 2009 begonnen met de werkzaamheden. De opslag is verwijderd (verspreid blijven boompjes staan) en op sommige plekken van de zuidhelling is strooisel weggeschraapt. Het bos aan de zuidkant is teruggezet om beschaduwing van de hoge bomen tegen te gaan. Het terrein zal daarna door een schaapskudde beheerd worden.

Na de uitvoering begin 2010 bleek, ondanks de voorlichting vooraf (informatieavond en excursies) dat de werkzaamheden bij een deel van de bevolking weerstand opriepen. Er vormde zich zelfs een actiegroep die zeer fel tegen het heideherstelproject ageerde onder de naam "Red ons Bos". De emoties liepen hoog op. Omdat bleek dat veel mensen het hoe en waarom van het Heiderijkproject niet begrepen, organiseerde de WMG in mei 2010 een informatieavond in de Mallemolen. De avond werd goed bezocht en we hebben zeker een deel van de bezoekers kunnen overtuigen van het nut en de noodzaak van het heideherstelproject. De actiegroep liet zich helaas niet overtuigen. De volgende fase van het project is uitgesteld tot 2014. In de tussentijd wordt de ontwikkeling van de heide bijgehouden. Ook is er een klankbordgroep ingesteld.

Openingsdia Heiderijklezing

Beheer spoorlijnzone

In aansluiting op het heideherstelproject heeft de WMG in december 2008 bij de gemeente een voorstel ingediend voor herstel en beheer van de schrale bermen langs het spoorlijntraject tussen Groesbeek-dorp en de Duitse grens. Jarenlang hebben de vrijwilligers van LBG geprobeerd opslag van o.a. berk en vogelkers te verwijderen, maar het is een te omvangrijke klus gebleken. Bovendien ontbreekt goed beheer om verruiging van de schrale bermen tegen te gaan. Eind 2009 is een overleg opgestart met gemeente en Bosgroep Midden-Nederland om een herstel- en beheerplan op te stellen. In 2010 heeft de gemeente financiële middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een plan van aanpak door de Bosgroep en er wordt een overlegtraject (bestuurlijk en ambtelijk) opgestart met Duitsland.

Geopaden

In Mook is een werkgroep bezig met het ontwikkelen van geopaden op de stuwwal. Het is de bedoeling wandelroutes uit te zetten, waarbij het ontstaan van het stuwwallandschap en wat daarvan te zien is centraal staat. De WMG heeft goed contact met dit interessante en leuke initiatief.

Natuurbeleving

Voor het Draisinetraject van de voormalige spoorlijn heeft de WMG samen met het NABU-Naturschutzstation in Kranenburg de kleurrijke gids 'Natuur op het spoor' uitgebracht, inclusief een audiotour, over natuur, landschap, cultuurhistorie, geologie en bezienswaardigheden langs het

spoor tussen Kleef en Groesbeek. In combinatie hiermee is een folder gemaakt over een ommetje door Groesbeek-centrum en het aangrenzende bos.

Onderzoek naar amfibieën en reptielen

Leden van de Werkgroep deden onderzoek naar het voorkomen van amfibieën en reptielen in de gemeente Groesbeek. Groesbeek is rijk aan allerlei poelen geworden. Ook werd het onderzoek naar de Ringslang in het natuureservaat de Bruuk voortgezet. Verder werd gekeken naar het voorkomen van vooral reptielen in het gebied langs de oude spoorlijn en de Mulderskop.

VERKEER

Grensovergang Altena Hettsteeg

De kwestie rond openstelling van de grensovergang Altena Hettsteeg voor autoverkeer speelt al jaren. In 2007 heeft de gemeente een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet aangevraagd voor de aanwezige dassen in het gebied. Het Ministerie van LNV heeft daarop om aanvullende informatie gevraagd over de aanwezigheid van steen- en kerkuilen. De gemeente heeft dit nader onderzoek niet willen uitvoeren. En formeel hoeft dat ook niet, want de aanvraag had alleen betrekking op de das. Voor dassen komen er dassentunnels, met geleidend raster. Daarmee wordt voorkomen dat ze ten prooi vallen aan het sterk toenemende autoverkeer (van 300 nu tot 3.500 en max. zelfs 6.000 auto's per etmaal) wanneer de grensovergang voor autoverkeer wordt opengesteld. LNV heeft vervolgens het verzoek om ontheffing afgewezen, omdat er geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet (lees: de te nemen maatregelen voor de das zijn voldoende). Wel maakt LNV in dezelfde brief kenbaar dat er geen ontheffing is aangevraagd ten aanzien van niet alleen steen- en kerkuilen, maar ook vleermuizen, hazelworm, zandhagedis en amfibieën. Als bij de uitvoering van het plan blijkt dat de verbodsbepalingen ten aanzien van deze dieren worden overtreden, zal LNV handhavend optreden en het werk stilleggen.

In een gezamenlijke brief hebben WMG, Uilenwerkgroep Betuwe-oost, Gelderse Milieufederatie en Milieudefensie Nijmegen bij het gemeentebestuur van Groesbeek aangedrongen op het afzien van het voornemen de grensovergang Altena Hettsteeg open te stellen voor autoverkeer. Zo niet, dan zullen zij bij het Ministerie van LNV een handhavingsverzoek in het kader van de Flora- en Faunawet indienen, wegens verstoring van de aanwezige broedparen steen- en kerkuil. In haar antwoord op deze brief stelt de gemeente dat zij niet van plan is ontheffing van de Flora- en Faunawet aan te vragen voor steen- en kerkuilen. Zo'n ontheffing zou namelijk niet nodig zijn voor de door de gemeente uit te voeren werkzaamheden (verbreding Cranenburgsestraat, verwijderen verkeersborden en carterrammer). Dat de uilen het slachtoffer dreigen te worden van het sterk toenemende autoverkeer, is volgens de gemeente de verantwoordelijkheid van de automobilisten.

Op 20 juli 2010 heeft het College van B&W het formele besluit genomen de grensovergang Altena-Hettsteeg open te stellen voor autoverkeer. Tegen dit besluit kon tot 19 oktober beroep worden aangetekend bij de rechtbank. Dat heeft de WMG dan ook gedaan, en ook vele omwonenden hebben zich tot de rechter gewend. Volgens ons is de openstelling schadelijk voor langzaam verkeer (o.a. veiligheid fietsers), natuur, milieu en recreatie en is er geen enkele inhoudelijke of verkeerstechnische reden waarom deze grensovergang nu open zou moeten voor autoverkeer.

MILIEU

Bodemverontreiniging Parachutistenstraat

Sinds 2007 zet de WMG zich in voor sanering van de ernstige bodemverontreiniging op de bouwlocatie Parachutistenstraat-west. In 2008 nam de provincie tweemaal een nieuw besluit ter vaststelling van de ernst en

spoedeisendheid van de vervuiling (aromaten in het grondwater, een erfenis van het vroegere tankstation aan de Bredeweg). Daarin stond dat de vervuiling niet langer spoedeisend is en dus niet met voorrang gesaneerd hoeft te worden. De WMG heeft tegen deze besluiten met succes beroep ingesteld bij de Raad van State. Begin 2010 is begonnen met de sanering met behulp van bacteriën. De eerste resultaten zijn hoopgevend. De gehalten van de vervuilende stoffen zijn sterk gedaald.

Megalekippenfarm Van Deurzen

Nadat in 2008 de milieuvergunning geweigerd was door de Raad van State en de stallen in september van dat jaar leeg kwamen te staan, is in juli 2009 een nieuwe ontwerp-vergunning ter inzage gelegd. Van Deurzen wil nu wat minder kippen (232.000) houden in een aangepaste stal. Door de stallucht rechtstendig de lucht in te blazen met een snelheid van 10 m/sec, denkt hij aan de geurnormen te kunnen voldoen. Ondanks zienswijzen tegen het ontwerp-besluit heeft de gemeente begin december 2009 een nieuwe milieuvergunning verstrekt, en ook een nieuwe bouwvergunning. Als gevolg van nieuwe wetgeving moest Van Deurzen tevens een natuurbeschermingswetvergunning aanvragen bij de provincie Gelderland. Deze vergunning gaat over de gevolgen van de ammoniakuitstoot op de beschermde natuurgebieden in de omgeving. Zowel tegen de milieu-, bouw- als natuurbeschermingswetvergunning heeft de WMG bezwaar gemaakt. De stand van zaken van 2010 is dat in mei de milieu- en de natuurbeschermingswetvergunning zijn geschorst door de Raad van State. De Provincie heeft ons bezwaar betreffende de natuurbeschermingswet gehonoreerd en de vergunning alsnog geweigerd. Hier-tegen is Van Deurzen eind 2010 weer in beroep gegaan bij de Raad van State.

RUIMTELIJKE ORDENING

Centrumplannen

De ontwikkeling van de centrumplannen in Groesbeek-dorp vroeg ook in dit verslagjaar weer veel aandacht. De WMG is niet tegen modernisering van het centrum en heeft jarenlang als actief lid van de Klankbordgroep constructief meegedacht over de plannen. Hoewel we ons konden vinden in het uiteindelijke plan, zijn we bij de uitvoering in verzet gekomen, om de simpele reden dat er hoger en massaler gebouwd wordt dan afgesproken is. Helaas is de WMG doorgaans de enige bezwaarmaker.

Bestemmingsplan Dorpsstraat/Mariëndaal

Door de economische crisis zijn er nauwelijks ontwikkelingen in de Groesbeekse centrumplannen. Alleen aan de locatie Dorpsstraat/Mariëndaal wordt nog verder gewerkt aan de plannen. Begin 2010 werd bekend dat de twee betrokken projectontwikkelaars zich hebben teruggetrokken uit het project. De gemeente probeert nu met andere partijen het plan voort te zetten. Eind 2010 werden gewijzigde plannen gepresenteerd. Helaas staat nog steeds gebouw C (midden in het park van Mariëndaal) op de kaart. De WMG is wel akkoord met de nieuwbouwplannen van ZZG (Mariëndaal) op deze locatie.

Hüsenhoff

Aan de Cranenburgsestraat is vlakbij de Adelbrecht-Carolusschool een nieuwe wijk gepland: Hüsenhof. In 2010 werd er een plan gepresenteerd. Opvallend was dat beek de Groesbeek in de wijk geïntegreerd zou worden, net als de groenstrook van de Hoflaan, alleen wel een stuk smaller. De WMG heeft voorstellen gedaan om die strook wat breder te maken, door parkeerplaatsen te laten vervallen langs de belendende wegen. De aldaar geplande huizen waren allemaal al voorzien van een garage. Ook pleitte de WMG voor opwekking van duurzame energie, zoals zonnepanelen, een huizwaluwvriendelijke bouw en maatregelen om hondenpoepoverlast in het beekdal te voorkomen. Helaas ging het gemeentebestuur niet in op onze suggesties. Wel zou de isolatie van de huizen beter worden dan wettelijk toegestaan.

Deel van Schildbroek dat als compensatie voor het bosverlies van Dekkerwald aangekocht is

Africhtingshal

Er is een zienswijze ingediend vanwege de voorgenomen bouw van een africhtingshal voor paarden langs de Lagewald. Met de bouw wordt een droogdal volledig vergraven. De gemeente heeft de opmerking in deze van de WMG naast zich neergelegd. Wel is een advies m.b.t. de afvoer van hemelwater overgenomen.

Werkenrode en Dekkerswald

Leden van het WMG-bestuur hebben zitting in de overleggroep voor uitbreiding/vernieuwing van de bebouwing op het terrein van Werkenrode en Dekkerswald. De WMG heeft daarin de belangen van natuur en landschap behartigd. Een van de punten betrof de bescherming en uitbreiding van het leefgebied van het vliegend hert. Omdat Dekkerswald geheel in de EHS gelegen is, zal een stukje bos dat door de bouwplannen zal sneuvelen, elders gecompenseerd dienen te worden. Stichting Habicura heeft daarom een overeenkomst gesloten met de Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek (SLOG) die eind 2010 in het Schildbroek landbouwgrond heeft aangekocht en dit zodanig zal inrichten dat hoogwaardige natuur tot ontwikkeling kan komen..

Bebouwing voormalig terrein Hofei

De Werkgroep begon in 2010 met het bespreken van het plan Heikant. Dit plan behelst het bebouwen van het voormalig terrein Hofei en een belendend graslandperceel. Hofei zal dan verdwijnen. De grootste zorgen van de WMG gaan niet zozeer over de bebouwing, maar over het risico dat de schuren van Hofei blijven staan, omdat die locatie pas in een latere fase bebouwd zal gaan worden. Het is heel goed denkbaar dat, als de eerste fase afgerond is, de tweede niet gerealiseerd zal worden. In de plannen zijn maatregelen (dwangsommen) opgenomen om dat te voorkomen.

EDUCATIE EN VOORLICHTING

Groesbeeks Milieujournaal

In 2010 zijn er drie nummers van het milieujournaal uitgekomen, waaronder een dubbelnummer.

Milieujournaal 139

Naast deel 6 van de Levensboom door Niek Willems over het Carboon, was er een artikel over het bijzondere ganzenbezoek van de winter van 2009/2010. Er waren toen duizenden ganzen in Groesbeek aanwezig. Voornamelijk kolganzen, maar ook rietganzen. Een flink deel van die kolganzen had halsbanden, die volop afgelezen werden door de Groesbeekse vogelaars. Ze ontdekten er zelfs een die door Gerard Müskens in Siberië was geringd.

Voorts een artikel over het waarom van heideherstel van het Heiderijkproject, waarvan de uitvoering veel commotie gaf.

Landschapsbeheer Groesbeek blikte terug op haar 10 jarig bestaan, waarin zij naast uitvoering van praktisch natuurbeheer, vele interessante natuurlezingen organiseerde en talloze zeer goed bezochte excursies gaf in de Groesbeekse natuur. Terechte hulde!

Een mooi interview met Riexke kersten-Wijnhoven, die tijdens haar jeugd op de Sint-Jansberg woonde.

Milieujournaal 140/141, themadubbeldiknummer over De Bruuk

Dit kleurrijke nummer dat ook in de losse verkoop gretig aftrek vond en al snel uitverkocht was, stond vol wetenswaardigheden over Groesbeeks meest beroemde natuurgebied: over de bijzondere vegetatie die we daar aantreffen, over ringslangen, over de geschiedenis van De Bruuk, over dagvlinders van De Bruuk, over orchideeën van De Bruuk, het beheer van De Bruuk en tenslotte enkele historische krantenknipsels. Natuurlijk ook de vaste rubriek de Levensboom deel 7.

Milieujournaal 142, themanummer over cultuurhistorie in het bos

De Romeinse waterwerken hebben de afgelopen jaren flink in de belangstelling gestaan. Er is nu een wandeling beschreven. Het project Natuur op het Spoor is een voorbeeld hoe een uit de running gehaalde spoorlijn toch nieuw leven ingeblazen kan worden. Voorts een artikel over het herstel van cultuurhistorische relictten in het Groesbeeks bos, een project waarmee Probos zich bezig houdt en het eerste deel van de Groesbeekse bosbesenpluk in de literatuur. De levensboom ontbreekt ook dit keer niet, evenals de Aardhommels.

Website

De website van de WMG (www.wmg-groesbeek.nl) functioneert naar wens. De subwerkgroepen zoals de Aardhommels, Landschapsbeheer Groesbeek en Initiatiefgroep Ketelwald hebben een eigen pagina. Blijkens artikelen in de media wordt de site zeer regelmatig bezocht door journalisten. De sterke kant van de website is dat hij actueel gehouden wordt. Het laatste nieuws van Groesbeekse natuur- en milieu-aangelegenheden is er te vinden en dat leidt ertoe dat hij goed bezocht wordt. Het aantal bezoekers van de website ligt rond de 1500 per maand.

De milieujournaals van 2010

Excursies en overige voorlichting

De jaarlijkse excursie met kinderen van de Adelbrecht-Windekindschool in het kader van het vak wereldoriëntatie ging dit jaar niet door; die van de Sieppe in de Foeperpot wel.

Een overzicht van de excursies en informatieavonden van de werkgroep Landschapsbeheer Groesbeek staat verderop in haar jaarverslag.

Transition Town Groesbeek

De WMG heeft zich aangesloten bij het Transition Town Groesbeek, een initiatief van betrokken Groesbekers als het gaat om de energieproblematiek, duurzaamheid en onze toekomst. We moeten nu stappen nemen om straks nog een goede toekomst te hebben. Transition Town Groesbeek heeft in 2010 een informatieavond georganiseerd over het belang van streekproducten, waarbij initiatieven op het gebied van streekproducten in Groesbeek en omgeving centraal stonden.

Gelderse Milieufederatie (GMF)

De WMG volgt als aangesloten vereniging de activiteiten van de GMF. Dit jaar zijn er geen vergaderingen bezocht.

Tullekesbôm

De accommodatie van de WMG waarin zij haar educatieve werkzaamheden verricht, is eigenlijk afgeschreven. De WMG overlegt met de gemeente over hoe zij verder kan. Ze heeft naar alternatieven gekeken, maar die zijn er niet echt. De Tullekesbôm is voor ons een prima locatie. De gemeente wil eigenlijk dat wij naar een andere accommodatie gaan, bijv. De Slenk op De Horst. Nadeel daarvan is dat de yoga er gebruik van maakt en er dus niets vuil mag worden. Ook is geen plaats voor onze spullen. De WMG wil onderzoeken of zij zelf de accommodatie kan opknappen en in eigendom overnemen, zonder dat de gemeente daar nog verantwoordelijkheden over heeft. Hoewel de gemeente daar niet onwelwillend tegenover leek te staan, krijgen we net voor Kerst een telefoontje dat we voor 1 januari 2011 weg moeten zijn en dat de gemeente wil slopen. Uitstel volgt, maar het Tullekesbômprobleem wordt ineens acuut en de opstelling van het gemeentebestuur is niet meer coöperatief.

Kindernatuurclubs

De WMG kent maar liefst 3 kindernatuurclubs:

De Aardhommels, die er eenmaal per twee weken op zaterdagmorgen erop uittrekken. En de Aardmannetjes en de Aardsterren die er ieder eenmaal per maand op zaterdagmorgen op uitgaan.

Hieronder een fotoimpressie.:

Aardmannetjes

Aardhommels

Aardsterren

WEIDVOGELBESCHERMING GROESBEEK

Al sinds 2002 verricht boeren, loonwerkers en vrijwilligers van de weidevogelbescherming Groesbeek, WBG onderzoek en beschermingswerk ten behoeve van weidevogels in Groesbeek

Ons beschermingsgebied is het Groesbeekse buitengebied dat als een hoefijzer om de dorpskern ligt. De meest bezochte gebieden zijn Dennenkamp, Lagewald, Schildbroek, Ketelstraat, Lage Horst, Heiland, Bruuk, Jansberg, Nijerf, Mies en Hulsbroek.

Bescherming van weidevogels houdt in dat nesten van weidevogels gezocht en zo nodig beschermd worden tegen voortijdig sneuvelen door landbouwkundige werkzaamheden en andere bedreigingen.

De bescherming tegen landbouwkundige werkzaamheden werkt meestal goed. Met de bescherming tegen de andere bedreigingen hebben we minder goede ervaringen.

De boeren zijn best bereid om een nest te verleggen of er omheen te werken. Los lopende honden zijn echter vaak een probleem en ook het leeg roven door kraaien en vossen is moeilijk te voorkomen.

Alle nestgegevens worden keurig geregistreerd en opgeslagen, daarna worden ze verwerkt met een speciaal computerprogramma van Landschapsbeheer Gelderland.

Als begin maart de eerste Kievit mannen hun vliegkunsten ten toon spreiden, begint bij ons weidevogel beschermers het bloed sneller te stromen en moeten wij het veld in.

Dan gaan wij op zoek naar het eerste Kievitse, maar dit jaar tevergeefs.

Peter Peters (de Mol) had meer geluk, hij heeft op 25 maart het eerste Kievitse gevonden.

Samen met de Botterpotters worden nesten beschermd, vooral tegen los lopende honden.

Twee dagen later vinden wij vijf gevulde nesten er bij, en dat gaat zo door tot begin juni.

Het laatste Kievitskuiken ringen we op 25 juni, en op 4 juli komen de laatste kleine plevieren uit.

Het seizoen was lang maar de moeite waard, want we hebben een prima uitkomstpercentage gehad. Ruim 72 % van de nesten is uitgekomen. Dit was al jaren niet meer gebeurd.

Ook hebben we diverse keren grote kuikens rond zien lopen, en daar gaat het om, want dat zijn de toekomstige Groesbeekse broedvogels.

We hebben 49 nesten van de Kievit gevonden en 36 zijn er uitgekomen.

Van de 5 nesten van de kleine plevier zijn er 3 uitgekomen en de twee nesten van de scholekster zijn allebei uitgekomen.

Waarom de andere nesten gepreedeerd zijn is moeilijk te zeggen. We nemen wel aan dat de mens of vos

Kievit

Kleine plevier

en kraai de predators zijn, maar vaak weten we het niet zeker.

Er zijn 6 nesten ondergeploegd en van 1 nest weten we zeker dat het door de vos is leeg gegeten.

Op de percelen van Staatsbosbeheer rond stortplaats De Dukenburg hebben we 11 nesten gevonden waarvan 9 nesten uitgekomen zijn,

Bij zowel de kwekerij Eikholt als bij Frans Thijssen hebben we 10 nesten gevonden. Daarvan zijn respectievelijk 7 en 8 nesten uitgekomen.

Op het land van Geert Derix zijn er maar 3 van de 6 nesten uitgekomen. Hieruit kun je concluderen dat de kans op overleving groter is als er meer nesten bij elkaar liggen.

Dit is te verklaren door het feit dat er in geval van gevaar (kraaien, mensen ed) bij Frans Thijssen en bij Staatsbosbeheer theoretisch gezien 20 oude vogels de nesten kunnen verdedigen en bij bv. Derix maar 12.

Voor wetenschappelijk onderzoek ringen wij Kievit kuikens. Dit jaar hebben we 70 kuikens mogen ringen en dat is 5 meer dan vorig jaar.

Mede namens de weidevogels danken wij alle boeren en grondeigenaren voor de gastvrijheid en de noodzakelijke medewerking, zodat er weer een redelijke hoeveelheid kuikens alles overleefd heeft. We hopen dat we samen met de weidevogels in 2011 weer welkom zijn op jullie land.

Weidevogelbescherming wordt mede mogelijk gemaakt door Landschapsbeheer Gelderland, landschapsbeheer Groesbeek en de Weidevogel Beschermers Groesbeek, Harry Gasseling, Henk Hutting, Gerry Grutters, Youri van der Horst, Kees en Stijn Schreven, de Botterpotters en

Weidevogel Bescherming Groesbeek

Henk Klaassen
Kloosterstraat 67
6562 AV Groesbeek
tel. 024 3975088, mob. 06 13496562
henk-ans@zonnet.nl, website www.natuurlijkhenk.nl

JAARVERSLAG WERKGROEP LANDSCHAPSBEHEER GROESBEEK 2010

Inleiding:

Terugblik op de activiteiten van Landschapsbeheer Groesbeek in 2010.

Landschapsbeheer Groesbeek is een club vrijwilligers, onderdeel van Werkgroep Milieubeheer Groesbeek, met als doelstelling: Mensen bewuster maken van de nog aanwezige natuur in hun omgeving.

Dit doen we door:

1. het organiseren van educatieve wandelingen;
 2. zelf actief bezig te zijn in de natuur;
 3. het organiseren van informatieve avonden;
 4. het inventariseren en beschermen van weidevogels door o.a. het plaatsen van nestbeschermers en het geven van voorlichting.
-

Wilgen- en berkenopslag verwijderen uit de Hulschbroek

1. Educatieve wandelingen en excursies

Afgelopen jubileumjaar had LBG 5 publiekswandelingen op het programma staan.

De eerste wandeling op 31 januari was gelijk een goede start. Maar liefst 100 natuurliefhebbers namen deel aan de jubileumwandeling i.v.m. het 10 jarig bestaan van LBG. Samen met de gidsen van Landschapsbeheer Groesbeek werd een wandeling gemaakt over de zandwegen en -paden op de Horst. Hierbij werden de deelnemers getraakteerd op warme chocolademelk en 'Glühwein'.

De tweede wandeling op 18 april was een wandeling langs de sprengen, beken en waterlopen op de St. Jansberg. Deze wandeling werd gemaakt door 36 deelnemers.

De derde wandeling op zondag 11 juli, was een cultuurhistorische wandeling over de Duivelsberg. De wandeling startte op de minicamping De Wylerberg van Johan en Dorien Theunissen. Aan deze wandeling namen 17 natuur- en cultuurliefhebbers deel.

De vierde publiekswandeling op 19 september vertrok vanaf Klein Amerika bij de minicamping van de Familie Beijer. Deze wandeling, waarbij de deelnemers werden getraakteerd op een glas wijn van de wijngaard Klein Amerika, werd door 18 natuurliefhebbers gemaakt.

De vijfde en laatste wandeling was op 31 oktober, langs de onlangs herstelde cultuurhistorische elementen rondom de Munt- en Wolfsberg. Hierbij werd o.a. een bezoek gebracht aan het Grotje, Willemspark, Krombuukenloan, de schaapsdrift, bezandingsgreppels etc. 36 cultuurliefhebbers wandelden mee.

Alles bij elkaar hebben 207 mensen deelgenomen aan de bovenstaande excursies door de mooie Groesbeekse natuur, onder begeleiding van 28 LBG-gidsen.

2. Actief bezig zijn in de natuur

De totale werkgroep van LBG, bestaande uit 60 deelnemers waarbinnen een vaste kern van ongeveer 15 actieve leden, heeft in 2010 op 8 zaterdagen 90 dagdelen (één dagdeel is \pm 3 à 4 uur per persoon) aan werk verzet.

De werkzaamheden zijn als volgt verdeeld:

- Twee zaterdagen zijn we aan de slag geweest in de Foeperpot. Hierbij hebben we een zaterdag besteed aan het opschonen van de Foeperpot waarbij we het opschot van wilgen hebben verwijderd. Tijdens deze dag, waarbij verschillende mensen van o.a. de Gemeente Groesbeek langs kwamen om ons te feliciteren met het 10-jarig jubileum van LBG, werd een interview gehouden, dat werd uitgezonden bij Vara's Vroege Vogels.
- Een zaterdag hebben we besteed aan terugzetten van de wilgenopslag langs het Rensepad en het Holthuuzerpad op de Horst.
- Twee zaterdagen hebben we besteed aan het verwijderen van wilgenopshot op het perceel Hulschbroek.
- Een zaterdag zijn we bezig geweest met het maaien en hooien en verwijderen van wilgenopshot op het perceel "Steenbroeksche Heide", dat onderdeel uitmaakt van de ecologische verbindingszone.
- Een zaterdag hebben we gemaaid en opschot van brem verwijderd op de Galgenhei.
- Een zaterdag zijn de bermen langs de spoorlijn in het centrum opgeschoond.

Aardsterren en Aardhommels werkten ook mee op de natuurwerkdag op de Galgenhei

Na de zomer heeft Henk Klaassen de coördinatie van deze werkgroep van LBG overgenomen van Henk Eikholt. We bedanken Henk Eikholt voor zijn enthousiasme, inzet en voortrekkersrol die hij in de afgelopen 10 jaar op zich heeft genomen.

Natuurwerkdag op de Galgenhei

Afgelopen jaar hebben we voor de tiende keer deelgenomen aan de tiende landelijke natuurbeheerdag op zaterdag 6 november, een dubbel jubileum dus! We werden door de landelijke organisatie op gebak getrakteerd. Onder de kop "Natuurwerkdag in het Rijk van Nijmegen" is er deze keer voor de vijfde keer, gezamenlijk met IVN Rijk van Nijmegen en het Natuurmuseum Nijmegen, publiciteit gegeven aan de landelijke natuurwerkdag in de regio.

In samenwerking met Landschapsbeheer Groesbeek en jeugdnatuurclub De Aardhommels is de Galgenhei weer vrij gemaakt van het overvloedig opslag van brem en braam en zijn de verschillende fruitbomen uitgerasterd. Hoewel de weersvoorspellingen slecht waren was het prachtig weer en waren er toch nog meer dan 55 vrijwilligers gekomen. Gezamenlijk genoten we van de mooie natuur en het gezellig bijeen zijn onder het genot van een lekker bakje koffie, thee of warme chocomel met gebak en/of cake. Ook de ondertussen zelf gemaakte pompoenen pastinaaksoep van Paul en Angeline viel erg in de smaak bij de deelnemers. Er was achteraf dan ook niets meer van over. Eindresultaat: een mooi schoon en opgeruimd stukje natuur. Met dank aan allen die deze dag tot een onvergetelijk succes hebben gemaakt, het was weer top!

3. Informatieve avonden

Ook in 2010 is de traditie van het houden van informatieavonden weer voortgezet, dit jaar met drie lezingen. De eerste op 15 januari, in het kader van 10 jaar LBG, werd gepresenteerd door Henny Brinkhof, Henk Klaassen

en Peter Pouwels. Deze gaven een terugblik van wat er in die 10 jaar met behulp van vrijwilligers allemaal bereikt was. Deze lezing voor eigen publiek werd bezocht door 60 deelnemers.

De tweede lezing, gehouden op 12 april door de Groesbeekse bioloog Gerard Müskens ging over de Korenwolf. Deze lezing voor eigen parochie werd bezocht door 49 natuurliefhebbers.

De derde lezing op 12 november was een soort vervolg van de wandeling over de Wolfsberg kort hiervoor en ging over de herintroductie van de Wolf in Nederland. Deze lezing gehouden door Roeland Vermeulen werd maar liefst door 88 geïnteresseerden bezocht.

Jaarlijks uitstapje vrijwilligers.

Vrijdag 26 november hebben we het seizoen traditioneel afgesloten met het jaarlijkse uitstapje van de vrijwilligers van Landschapsbeheer Groesbeek.

Deze keer hadden we een nachtwachterrondwandeling, door de historische kern van de stad Kranenburg waarbij Tjeerd Westerhof, als nachtwachter uit 1787, ons meevoerde naar oude tijden van weleer. Hierbij vertelde hij ons vele smeüige verhalen en anekdotes van Kranenburg en zijn bewoners. Aansluitend aan de wandeling was er een ontvangst in de gewelfkelders van het Katarinnahof. Hier hebben we gezellig bijeen gezeten onder het genot van een eenvoudige broodmaaltijd en een drankje. Tevens konden we luisteren naar de leuke verhalen en "Dönekse" verteld door Martha Winter in het "Kranenborgs Platt" dat veel weg heeft van ons plaatselijk dialect. In totaal waren er 29 deelnemers, 18 vrijwilligers en 11 (betalende) introducés.

LBG gaat heggenvlechten.

Op zondag 14 maart 2010 werd voor de 5e keer het Nationale Kampioenschap Maasheggenvlechten georganiseerd, dat deze keer weer op De Meent in Oeffelt werd gehouden.

Een team vrijwilligers van Landschapsbeheer Groesbeek bestaande uit Henk Eikholt, Peter Pouwels en Toon Lammers deed dit jaar voor de derde keer mee. Als voorbereiding op het heggenvlechten werden er enkele oefenochtenden gehouden op de "Oeffelter Meent". Hierbij werden de deelnemers aan het nationale kampioenschap de fijne kneepjes van het eeuwenoude ambacht bijgebracht.

Ruim 30 teams deden mee om dit ambacht, essentieel voor het behoud van landschap en fauna, in stand te houden. De organisatie was in handen van Stichting Heg en Landschap, met de gemeente Boxmeer, Staatsbosbeheer en IVN de Maasvallei. Als opmaat voor het kampioenschap en als cadeau aan de inwoners van de Gemeente Groesbeek in verband met het jubileum van LBG, is de aan de 1e Colonjes aanwezige haag met een lengte van 38 meter, in twee zaterdagen op ambachtelijk wijze gevlochten.

Om de verschillende natuurliefhebbers op de hoogte te blijven houden van de actuele zaken binnen LBG heeft LBG een website:

www.wmg-groesbeek.nl/landschapsbeheer/index.html

4. Vogels inventariseren

Zie verslag vogelwerkgroep Henk Klaassen

Woord van dank.

Het organiseren van al deze activiteiten zou een stuk moeilijker zijn geweest zonder de belangeloze medewerking van de volgende personen en organisaties:

- DHD drukkerij, Eikholt kwekerijen, Gemeente Groesbeek, Heemkundekring Groesbeek, Werkgroep Milieubeheer Groesbeek, De Slenk, Omroep Groesbeek, Groesbeeks Weekblad, De Gelderlander, Zondagskrant, De Brug, Rozet, Landschapsbeheer Gelderland, IVN Rijk van Nijmegen, Natuurmuseum Nijmegen, Boerenbond, De Zuidmolen en De Mallemlolen.
- Teun van Grinsven, Henny Brinkhof, Henk Klaassen, Peter Pouwels, Gerard Müskens, Roeland Vermeulen, Johan en Dorien Theunissen, familie Beijer, Gerrit Jansen, Patrick Jansen, Theo Giesbers, Mads van Loon, Jeanette van der Vegt, Leo Zillessen.

Verder een woord van dank aan allen die actief hebben deelgenomen aan één van onze activiteiten.

